

Dosarul nr. 2rac-285/22
2-21016567-01-2rac-21122022

prima instanță: Judecătoria Edineț, sediul Briceni – A. Andronache
instanța de apel: Curtea de Apel Bălți – E. Grumeza, N. Chircu, S. Procopciuc

ÎNCHEIERE

22 februarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Maria Ghervas

examinând admisibilitatea recursurilor declarate de gospodăria țărănească „Tcaci Igor” și reprezentantul acesteia, avocatul Constantin Chira,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de gospodăria țărănească „Tcaci Igor” împotriva lui Igor Fosa și Doinei Fosa cu privire la încasarea datoriei, penalității și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 30 iunie 2022 a Curții de Apel Bălți, prin care s-a admis apelul declarat de Doina Fosa și apelul incident declarat de gospodăria țărănească „Tcaci Igor”, s-a casat integral hotărârea din 14 iulie 2021 a Judecătoria Edineț, sediul Briceni și s-a emis o hotărâre nouă, prin care s-a admis parțial acțiunea depusă de gospodăria țărănească „Tcaci Igor”,

constată:

La 02 februarie 2021, gospodăria țărănească „Tcaci Igor” (în continuare GȚ „Tcaci Igor”) a depus cerere de chemare în judecată, concretizată prin cererea din 22 februarie 2021, împotriva gospodăriei țărănești „Fosa Igor” (în continuare GȚ „Fosa Igor”), lui Igor Fosa și Doinei Fosa cu privire la încasarea datoriei, penalității și compensarea cheltuielilor de judecată (vol. I, f.d. 1-4, 36-38).

În motivarea acțiunii a invocat că, la 15 octombrie 2019, GȚ „Tcaci Igor”, în calitate de vânzător și GȚ „Fosa Igor”, în calitate de cumpărător, au încheiat contractul de vânzare-cumpărare nr. 15, prin care GȚ „Tcaci Igor” s-a obligat să crească și să livreze GȚ „Fosa Igor” răsad de tomate și ardei în cantitate de 240 000 de fire, dintre care 160 000 de fire de tomate și 80 000 de fire de ardei.

Potrivit contractului, marfa urma să fie livrată până la 15 mai 2020, iar GȚ „Fosa Igor” s-a obligat să achite pentru marfa respectivă 120 000 de lei până la 01 octombrie 2020.

La 03 februarie 2020, GȚ „Tcaci Igor” a emis factura fiscală cu seria II și numărul 0590485, prin care a facturat marfa indicată în contractul de vânzare-cumpărare, și anume: 240 000 de fire de răsad de tomate și ardei, în sumă totală de 120 000 de lei.

Reclamanta a menționat că, în data de 11 mai 2020, la cererea cumpărătorului, i-a livrat marfa conform contractului vânzare-cumpărare nr. 15 din 15 octombrie 2019, circumstanță confirmată prin actul de predare-primire a răsadului nr. 11/05, însă, în pofida acestui fapt, cumpărătorul GȚ „Fosa Igor” nu și-a onorat obligația de a achita contravaloarea mărfii în termenul prevăzut de contract, până la 01 octombrie 2020.

GȚ „Tcaci Igor” a notat că, apelând vânzătorul GȚ „Fosa Igor” și solicitându-i achitarea datoriei în baza contractului vânzare-cumpărare nr. 15 din 15 octombrie 2019, ultima i-a comunicat că nu are posibilitate să o achite, motivând că vara anului curent a fost secetoasă și nu a avut roadă.

La 07 octombrie 2020, GȚ „Tcaci Igor” a înaintat lui Igor Fosa somație privind achitarea benevolă a restanței conform contractului vânzare-cumpărare nr. 15 din 15 octombrie 2019, acordându-i în acest sens 5 zile, însă, nu a primit nici un răspuns.

Totodată, reclamanta a notat că, potrivit pct. 5.2 al contractului de vânzare-cumpărare nr. 15 din 15 octombrie 2019, în cazul în care facturile nu au fost achitate după expirarea termenului indicat în contract, cumpărătorul va achita penalitate de 0,3% pentru fiecare zi de întârziere.

Astfel, prin prisma art. 947 și art. 948 din Codul civil, cumpărătorul urmează să-i achite o penalitate pentru perioada 02 octombrie 2020 – 25 februarie 2021 în sumă de 52 560 de lei.

Suplimentar, reclamanta a invocat că la momentul încheierii contractului de vânzare-cumpărare nr. 15 din 15 octombrie 2019 și emiterii facturii fiscale cu seria II și numărul 0590485, precum și livrării mărfii, Igor Fosa se afla în căsătorie cu Doina Fosa. Însă, la momentul înaintării prezentei acțiuni în instanța de judecată, Igor Fosa se află în proces de divorț cu Doina Fosa.

În aceasta ordine de idei, GȚ „Tcaci Igor” a considerat că procesul de divorț, prin eventuala partajare a averii sau alte proceduri aferente divorțului, va face imposibilă executarea obligației contractuale. Prin urmare, restanța conform contractului de vânzare-cumpărare nr. 15 din 15 octombrie 2019 urmează a fi încasată în mod solidar de la Igor Fosa și Doina Fosa.

Reclamanta GȚ „Tcaci Igor” a solicitat prin cererea de chemare în judecată concretizată încasarea în mod solidar de la Igor Fosa și Doina Fosa a datoriei în sumă de 120 000 de lei, a penalității de întârziere pentru perioada 02 octombrie 2020 – 25 februarie 2021 în sumă de 52 560 de lei, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 14 iulie 2021 a Judecătoriei Edineț, sediul Briceni, s-a admis parțial acțiunea depusă de GȚ „Tcaci Igor”.

S-a încasat în mod solidar de la Igor Fosa și Doina Fosa în beneficiul GȚ „Tcaci Igor” datoria în sumă de 120 000 de lei în baza contractului de vânzare-cumpărare nr. 15 din 15 octombrie 2019, penalitatea contractuală în sumă de 34 800 de lei, pentru perioada 01 octombrie 2020 – 25 februarie 2021, precum și suma de 4 644 de lei cu titlu de compensare a taxei de stat achitate la depunerea cererii de chemare în judecată (vol. I, f.d. 136-137, 154-170).

La 03 august 2021, în interiorul termenului prevăzut la art. 362 din Codul de procedură civilă, Doina Fosa a declarat apel împotriva hotărârii din 14 iulie 2021 a Judecătoriei Edineț, sediul Briceni (vol. I, f.d. 149-150, 151-153).

La 06 mai 2022, GȚ „Tcaci Igor”, reprezentată de avocatul stagiar Alina Iliescu, a declarat apel incident împotriva hotărârii din 14 iulie 2021 a Judecătorei Edineț, sediul Briceni (vol. II, f.d. 9, 10-13, 30-37).

Prin decizia din 30 iunie 2022 a Curții de Apel Bălți s-a admis apelul declarat de Doina Fosa și apelul incident declarat de GȚ „Tcaci Igor”.

S-a casat integral hotărârea din 14 iulie 2021 a Judecătorei Edineț, sediul Briceni și s-a emis o hotărâre nouă, prin care s-a admis parțial acțiunea depusă de GȚ „Tcaci Igor”.

S-a încasat de la Igor Fosa în beneficiul GȚ „Tcaci Igor” datoria în sumă de 120 000 de lei, penalitatea în sumă de 52 560 de lei și suma de 8 278 de lei cu titlu de compensare a cheltuielilor de judecată.

În rest, acțiunea s-a respins (vol. II, f.d. 124, 125-137 recto-verso).

În consolidarea soluției instanța de apel a reținut că, în baza contractului de vânzare-cumpărare nr. 15 din 15 octombrie 2019, cumpărătorul GȚ „Fosa Igor” datorează vânzătorului GȚ „Tcaci Igor”, la 01 octombrie 2020, datoria în sumă de 120 000 de lei, care nu a fost achitată nici după recepționarea cererii prealabile, nici până la momentul judecării cauzei în instanța de apel.

Mai mult ca atât, instanța de apel a observat că, în instanța de nivelul întâi, Igor Fosa a recunoscut acțiunea înaintată de GȚ „Tcaci Igor”, folosindu-se de dreptul procedural prevăzut la art. 60 alin. (2) din Codul de procedură civilă, care prevede că pe tot parcursul examinării cauzei, pârâtul este în drept să recunoască acțiunea.

Prin urmare, instanța de apel a constatat temeinicia și necesitatea admiterii capătului de cerere cu privire la încasarea datoriei în sumă de 120 000 de lei.

Cu titlu subsecvent, instanța de apel a reținut ca fiind întemeiată și pretenția cu privire la încasarea penalității în sumă de 52 560 de lei, din motiv că această pretenție a fost recunoscută de către pârâtul Igor Fosa.

În acest sens, instanța de apel a considerat că instanța de nivelul întâi în mod eronat și neîntemeiat a dispus reducerea penalității, or, reducerea clauzei penale se îmfăptuiește, conform principiului contradictorialității, numai la cererea părții care o invocă, adică a debitorului. În speță, însă, debitorul nu a solicitat reducerea clauzei penale, dimpotrivă, Igor Fosa a recunoscut-o, respectiv, Judecătoria Edineț, sediul Briceni, eronat a aplicat prevederile art. 953 din Codul civil.

Cu referire la debitorul obligațiilor contractuale de la care urmează a fi încasată datoria și penalitatea, instanța de apel a notat că, în speță, raporturile obligaționale rezultă din contractul de vânzare-cumpărare nr. 15 din 15 octombrie 2019, încheiat între GȚ „Tcaci Igor”, în calitate de vânzător și GȚ „Fosa Igor”, în calitate de cumpărător.

Totodată, reclamantul GȚ „Tcaci Igor” a înaintat pretențiile formulate în prezenta acțiune concretizată împotriva soților Igor Fosa și Doina Fosa.

În acest sens, instanța de apel a remarcat că, potrivit Registrului de înregistrare a gospodăriilor țărănești, deținut de Primăria s. Tabani, raionul Briceni, GȚ „Fosa Igor” are un singur fondator – Igor Fosa, alți membri nefiind înregistrați.

Astfel, instanța de apel a conchis că, prin prisma Legii privind gospodăriile țărănești (de fermier) nr. 1353 din 03 noiembrie 2000, Doina Fosa nu poartă răspundere pentru obligațiile gospodăriei GȚ „Fosa Igor”, deoarece nu este membru al acesteia. Calitatea de soție a fondatorului GȚ „Fosa Igor”, nu-i acordă

Doinei Fosa calitatea de membru al acestei gospodării țărănești, pentru că aceasta, prin efectul art. 4 din Legea nr. 1353/2000, să răspundă pentru obligațiile gospodăriei țărănești.

La 18 și la 21 noiembrie 2022, GȚ „Tcaci Igor” și reprezentantul acesteia, avocatul Constantin Chira, au declarat recursuri împotriva deciziei din 30 iunie 2022 a Curții de Apel Bălți, solicitând casarea deciziei recurate și a hotărârii din 14 iulie 2021 a Judecătoria Edineț, sediul Briceni, cu pronunțarea unei hotărâri noi, prin care să fie admise integral pretențiile înaintate împotriva lui Igor Fosa și a Doinei Fosa, în sensul formulat în cererea de chemare în judecată concretizată și încasarea în mod solidar din contul lui Igor Fosa și a Doinei Fosa în beneficiul său a datoriei contractuale, penalității și cheltuielile judiciare suportate în cadrul prezentului proces în sumă de 7 767 de lei cu titlu de taxă de stat și 7 000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică (vol. II, f.d. 144-156, 158-170).

În motivarea recursurilor au reiterat circumstanțele de fapt și de drept ale speței, similare celor cuprinse în cererea de chemare în judecată, cererea de chemare în judecată concretizată și în cererea de apel incident, precum și au transpus concluziile reținute de către instanța de apel în decizia sa.

Suplimentar, recurentul GȚ „Tcaci Igor” și reprezentantul acesteia, avocatul Constantin Chira, au invocat că instanța de apel a interpretat eronat norma materială, prin atribuirea răspunderii solidare între membrul familiei membrului gospodăriei țărănești și gospodăria țărănească.

Or, în acest sens nu s-a ținut cont de prevederile art. 14 alin. (2) teza a doua din Legea cu privire la antreprenoriat și întreprinderi nr. 845 din 03 ianuarie 1992, care stipulează că membrii familiei-posesori ai întreprinderii individuale poartă răspundere nelimitată solidară pentru obligațiile acesteia cu întreg patrimoniul lor, exceptându-se acele bunuri care, în conformitate cu legislația în vigoare, nu fac obiectul urmăririi.

Respectiv, solidaritatea apare și se antrenează doar între membrii familiei-posesori ai întreprinderii individuale, iar, interpretarea de către instanța de apel a faptului că solidaritatea se aplică între gospodăria țărănească și membrii gospodăriei țărănești este eronată. Astfel, norma legală precitată prevede expres antrenarea răspunderii a membrilor gospodăriei, nu a gospodăriei țărănești ca fiind parte separată a raportului juridic.

Recurentul și reprezentantul acestuia au indicat că instanța de apel a ignorat faptul că, normele materiale nu îi conferă o entitate juridică întreprinderii individuale, fapt ce ar putea genera răspunderea gospodăriei țărănești. Respectiv, la caz, GȚ „Fosa Igor” nu poate fi inclusă ca parte a acestui raport juridic, deoarece nu este entitate juridică separată și se prezintă în cadrul raporturilor de drept ca persoană fizică întreprinzător individual, fapt prevăzut expres în art. 14 alin. (2) din Legea cu privire la antreprenoriat și întreprinderi nr. 845 din 03 ianuarie 1992.

În asemenea circumstanță, nu s-a ținut cont că lipsa pretențiilor formulate față de gospodăria țărănească nu absolvă membrii gospodăriei de răspundere pentru obligațiile acesteia.

În opinia recurentului și a reprezentantului acestuia, instanța de apel, aplicând prevederile art. 14 alin. (2) din Legea cu privire la antreprenoriat și întreprinderi nr. 845 din 03 ianuarie 1992, a extins norma juridică dincolo de ipotezele la care se aplică, prin interpretarea extensiv defavorabilă a răspunderii,

ceea ce a dus la aplicarea diferențiată asupra persoanelor în baza aceleiași teme juridic. Mai mult ca atât, instanța de apel a interpretat eronat nu doar articolul 14 din Legea cu privire la antreprenoriat și întreprinderi nr. 845 din 03 ianuarie 1992, dar și tot cadrul legal ce reglementează gospodăriile țărănești.

De asemenea, recurentul și reprezentantul acestuia au indicat că instanța de apel, pe lângă faptul că a interpretat în mod eronat normele de drept material din Legea privind gospodăriile țărănești (de fermier) nr. 1353 din 03 noiembrie 2000, nu au aplicat și altă lege care trebuia să fie aplicată, și anume Codul familiei.

Or, în speță, patrimoniul GȚ „Fosa Igor” este inseparabil de patrimoniul lui Igor Fosa, unde Igor Fosa răspunde nelimitat pentru obligațiile apărute în cadrul GȚ „Fosa Igor”. Așa, patrimoniul GȚ „Fosa Igor” reprezintă patrimoniul lui Igor Fosa, iar Legea specială privind gospodăriile țărănești (de fermier) nr. 1353 din 03 noiembrie 2000 prevede modul și condițiile de stingere a obligațiilor. Însă, atât apariția drepturilor (bunurilor), cât și a obligațiilor din cadrul gospodăriei țărănești schimbă și/ sau afectează nemijlocit patrimoniul persoanei fizice.

Astfel, reieșind din faptul că patrimoniul persoanei fizice care reprezintă și patrimoniul gospodăriei țărănești se află sub regimul proprietății în devălmășie, individualizarea patrimoniului lui Igor Fosa este imposibil, or, conform legislației din Codul familiei, bunurile dobândite de către soți în timpul căsătoriei aparțin ambilor cu drept de proprietate în devălmășie. În aceste circumstanțe, incidența normelor speciale din Codul familiei sunt direct aplicabile, deoarece reglementează patrimoniul persoanei fizice, Igor Fosa.

Finalmente, în recursuri s-a invocat că instanța de apel și-a întemeiat poziția printr-un înscris, care nu corespunde criteriului legalității, și anume informația nr. 999 din 28 iunie 2021 prezentată de Primăria s. Tabani, raionul Briceni, care a comunicat că potrivit Registrului de înregistrare a gospodăriilor țărănești, GȚ „Fosa Igor” a fost înregistrată la Primăria s. Tabani la 20 iunie 2014, fondator fiind Igor Fosa.

Însă, acest înscris nu corespunde criteriilor prevăzute la pct. 53 al capitolului VI din Regulamentul privind ținerea Registrului gospodăriilor țărănești (de fermier), aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 977 din 27 septembrie 2001, care stipulează că doar Extrasul (informația) din Registru se consideră informație oficială.

Prin urmare, recurentul și reprezentantul acestuia au considerat că informația, eliberată de Primăria s. Tabani, raionul Briceni, nu corespunde criteriului legalității actului, deoarece informația din Registrului gospodăriilor țărănești (de fermier) urma a fi eliberată sub formă de Extras, dar nu sub formă de scrisoare. Cu titlu de consecință, informația nr. 999 din 28 iunie 2021, prezentată de Primăria s. Tabani, raionul Briceni, nu poate fi pusă la baza hotărârii judecătorești.

Prin referința din 06 februarie 2023, intimatul Igor Fosa a solicitat casarea deciziei din 30 iunie 2022 a Curții de Apel Bălți și a hotărârii din 14 iulie 2021 a Judecătorei Edineț, sediul Briceni, cu pronunțarea unei hotărâri noi, prin care să fie admise integral pretențiile înaintate de către GȚ „Tcaci Igor” împotriva lui Igor Fosa și a Doinei Fosa, în sensul formulat în cererea de chemare în judecată concretizată și încasarea în mod solidar din contul lui Igor Fosa și a Doinei Fosa în beneficiul GȚ „Tcaci Igor” datoria contractuală în sumă de 120 000 de lei, penalitatea în sumă de 52 560 de lei și cheltuielile judiciare suportate de către

GT „Tcaci Igor” în cadrul prezentului proces în sumă de 7 767 de lei cu titlu de taxă de stat și 7 000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

Prin referința depusă electronic la 09 februarie 2023, Doina Fosa, reprezentată de avocatul Aurelia Bagrin, a solicitat declararea recursurilor depuse de GT „Tcaci Igor” și reprezentantul acesteia, avocatul Constantin Chira, împotriva deciziei din 30 iunie 2022 a Curții de Apel Bălți, ca fiind inadmisibile.

Examinând temeiurile recursurilor în raport cu materialele cauzei civile, completul de admisibilitate al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursurile sunt inadmisibile, din motivele ce succed.

În conformitate cu articolul 440 alin.(1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Completul de admisibilitate al instanței de recurs subliniază că, un stat care dispune de instanțe de recurs are obligația să se asigure că justițiabilii săi se bucură de principiile unui proces echitabil prevăzute la articolul 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale (a se vedea cauza *Lebedinski v. Republica Moldova*, 16 septembrie 2015, § 32; cauza *Sultan v. Republica Moldova*, 05 iunie 2018, § 24).

În aceste condiții, procedura de admisibilitate a cererilor de recurs va fi efectuată și analizată prin prisma articolului precitat, care cuprinde, în mod particular, dreptul de acces la justiție și dreptul de a fi auzit.

Cu privire la primul aspect, instanța de recurs observă că dreptul de acces la un tribunal poate fi limitat, inclusiv în cazul admisibilității contestațiilor înaintate prin intermediul căilor de atac, pentru că prin însăși natura sa, recursul trebuie reglementat de către stat, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere.

În acest sens, criteriile pentru autorizarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile instituite pentru o cale de atac ordinară (a se vedea *inter alia* cauzele *Marc Brauer v. Germania*, 01 septembrie 2016, § 34; *Miessen v. Belgia*, 16 octombrie 2016, § 64; *Samardžić v. Croația*, 20 iulie 2017, § 28; *Zubac v. Croația (Marea Cameră)*, 05 aprilie 2018, § 82).

Așadar, prin prisma articolului 433 din Codul de procedură civilă, completul de admisibilitate verifică dacă actul judecătoresc de dispoziție recurat poate constitui obiectul recursului, dacă cererea dedusă judecății este formulată de persoana îndreptățită, dacă aceasta nu a fost depusă în mod repetat și dacă a fost declarată în termen.

Prin urmare, obiectul prezentelor cereri se referă la decizia din 30 iunie 2022 a Curții de Apel Bălți, care intră în categoria de acte specificate în articolul 429 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Succesiv, completul de admisibilitate notează că, în cazul în care, dreptul de acces la justiție este limitat fie de lege, fie de fapte, instanțele naționale trebuie să verifice dacă aceste restricții au redus esența dreptului și, în special, dacă ele urmăresc un scop legitim și dacă există o legătură rezonabilă de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul care trebuie îndeplinit (a se vedea cauzele *Levages Prestations Servicii v. Franța*, 25 octombrie 1996, § 40; *Tricard*

v. Franța, 10 iulie 2001, §§ 29, 33; Freitag v. Germania, 19 iulie 2007, § 37; Marc Brauer, 01 septembrie 2016, § 34).

Articolul 434 din Codul de procedură civilă prescrie că, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

În conformitate cu art. 111 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade. Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.

Normele procedurale referitoare la termenele pentru căile de atac sunt, înafara oricărui dubiu, menite să asigure buna administrare a justiției și respectarea, în special, a principiului securității juridice. Persoanele vizate trebuie să se aștepte ca aceste reguli să fie aplicate (a se vedea cauzele Tricard v. Franța, 10 iulie 2001, § 29; Nicolae Popa v. România, 09 decembrie 2014, § 16; Tence v. Slovenia, 31 mai 2016, § 31). Mai mult, CtEDO a statuat că, în cazul în care termenul pentru o cale de atac ordinară este prelungit după o perioadă considerabilă de timp, o astfel de decizie poate încălca principiul securității juridice (a se vedea cauzele Ponomaryov v. Ucraina, 03 aprilie 2008, § 41; Ustimenko v. Ucraina, 20 octombrie 2015, § 47).

Dispozitivul deciziei Curții de Apel Bălți a fost pronunțat la 30 iunie 2022. Conform extrasului din poșta electronică cu adresa „olga.topada@justice.md”, decizia motivată din 30 iunie 2022 a Curții de Apel Bălți a fost notificată în mod electronic reprezentantului recurentei GȚ „Tcaci Igor”, avocatului stagiar Alina Iliescu, la 20 septembrie 2022 (vol. II, f.d. 138). Totodată, potrivit avizului de recepție a trimiterii poștale DS8007088247AS, recurenta GȚ „Tcaci Igor” a recepționat la 26 septembrie 2022 copia deciziei motivate din 30 iunie 2022 a Curții de Apel Bălți (vol. II, f.d. 141).

Astfel, completul de admisibilitate opinează că, în speță, calea de atac în ordine de recurs a fost demarată în interiorul termenului legal, deoarece cererile de recurs au fost depuse la 18 și respectiv 21 noiembrie 2022.

Succesiv, completul de admisibilitate evocă faptul că, în conformitate cu articolul 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

(5) Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

Conform articolului 433 din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care:

a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4);

a¹) recursul este depus împotriva unui act ce nu se supune recursului, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 429 alin. (5);

b) recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434;

c) persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare;

d) recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat.

In concreto motivelor inserate în cererile de recurs, completul de admisibilitate le apreciază ca fiind lipsite de substanță și care nu pot fi acceptate. Or, recursul împotriva deciziei instanței de apel este o cale de atac de drept, vizând în exclusivitate legalitatea actului de dispoziție contestat. Însă, din analiza cererii de recurs depuse de GȚ „Tcaci Igor” și reprezentantul acesteia, avocatul Constantin Chira, rezultă că aceștia nu au evidențiat memoriul ilegalității și netemeinicii deciziei recurate.

În acest sens, completul de admisibilitate menționează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici care, circumscrise fiind motivelor de recurs îngăduite de lege, sunt de natură a învedera ilegalitatea hotărârii. Respectiv, nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de ilegalitate pe care se întemeiază, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Aderent, recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implicând

determinarea greșelilor anume imputate instanței de apel, o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează.

La caz, completul de admisibilitate vădește că, argumentele invocate în cererile de recurs, după esența lor, pot fi încadrate în temeiurile aplicabile doar procedurii de apel și nu se regăsesc în articolul 432 din Codul de procedură civilă, aplicabil recursului. Ba mai mult ca atât, acestea au fost deja supuse examinării și aprecierii de către instanța de apel prin prisma articolului 130 din Codul de procedură civilă, fiindu-le oferite concluziile de rigoare și, prin urmare, nu urmează a fi reiterate în ordine de recurs.

Ipotezele relevate certifică în mod clar caracterul lipsit de substanță al recursului declarat, deoarece GȚ „Tcaci Igor” și reprezentantul acesteia, avocatul Constantin Chira, nu au invocat niciun argument plauzibil în vederea justificării ilegalității deciziilor instanței de apel. Astfel, se evidențiază caracterul declarativ al recursului, deoarece este lipsit de conținut și desprinde simplul fapt al dezacordului recurentei și reprezentantului acesteia cu soluția dată de instanța inferioară, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului.

În acest sens, completul reamintește că în jurisprudența sa, Curtea Europeană a precizat că dreptul de a fi auzit în combinație cu dreptul la un recurs efectiv sunt în primul rând chestiuni de reglementare în dreptul intern și este în principiu, competența instanțelor să evalueze motivele de admisibilitate a unei cereri de acest tip (Doorson v. Olanda, 26 martie 1996, § 67). La acest capitol instanța de recurs reține că recursurile declarate de GȚ „Tcaci Igor” și reprezentantul acesteia, avocatul Constantin Chira, nu s-au bazat exclusiv pe chestiuni de drept, ce ar cuprinde încălcări esențiale sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, iar ca urmare nu corespund cerinței de a fi „efective”, fiind lipsite de șanse de succes și nu sunt capabile să ofere îndreptarea situației din decizia recurată.

Subsidiar, completul de admisibilitate relevă că, în condițiile din speță, cererea de recurs a fost depusă după ce GȚ „Tcaci Igor” a avut posibilitatea de a fi auzită de o instanță de fond și de o instanță de apel, fiecare dintre care a avut deplină jurisdicție (a se vedea *mutatis mutandis* „Levages Prestations Services” v. Franța, cererea nr.21920/93 din 25 octombrie 1996, §§ 48-50).

Prin urmare, instanța de recurs apreciază că recurentei i-a fost asigurat dreptul de acces la o instanță și dreptul de a fi auzită combinat cu dreptul la un recurs efectiv. De fapt, în cazul când nu există suspiciuni privind încălcarea echității procedurii din perspectiva art. 6 § 1 din CEDO, rezultă că participanții au reușit să pună în discuție în fața instanțelor toate observațiile și raționamentele pe care le considerau necesare în vederea apărării punctului său de vedere (Blücher v. Cehia, cererea nr. 58580/00 din 11 aprilie 2005, §§ 65-67)

Din considerentele menționate și având în vedere faptul, că instanța de apel a examinat cauza sub toate aspectele, a verificat și a apreciat corect probele prezentate, a aplicat și interpretat elocvent normele de drept material și procedural, iar argumentele invocate în recurs nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, completul de admisibilitate al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, în unanimitate, ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de GȚ „Tcaci Igor” și reprezentantul acesteia, avocatul

Constantin Chira, împotriva deciziei din 30 iunie 2022 a Curții de Apel Bălți, în baza articolului 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de gospodăria țărănească „Tcaci Igor” și reprezentantul acesteia, avocatul Constantin Chira, împotriva deciziei din 30 iunie 2022 a Curții de Apel Bălți.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Galina Stratulat

Maria Ghervas